

večer komaj spravil domov. Kar cepetala je z nogami, kadar je krožila po tiru sama lokomotiva. To je bil seveda tudi zame redek užitek, kajti puhajočo pošast sem imel venomer pred očmi. Sestrica me je spraševala o vsem mogočem in jaz sem ji odgovarjal, kakor se mi je pač zdelo prav. Ona je bila z vsem zadovoljna.

»Ko bom strojevodja,« sem ji dejal včasih, »boš šla z menoj. Sedela boš zraven mene, jaz pa bom premikal tiste ročaje, da bo vlak kar piskal. Nič ne bova ustavljala in prav daleč bova šla. Morebiti celo v Ameriko strica obiskat. Nazaj bova pripeljala pomaranče in fige, pa denarja, ki ga ima stric dosti. Če bo mama hotela z nama, jo bova tudi vzela, ata pa ne more, ker mora vsak večer v tovarno.«

»In Furlanovo Frančko bova tudi s seboj vzela,« je vsa vzradoščena menila Julči. Pa jaz zato nisem bil kaj posebno vnet, ker sem vedel, da rada nagaja. Toda nazadnje, ko je sestrici šlo že skoraj na jok, sem se moral vdati.

Neizrečno sem želel, da bi mogel kdaj govoriti s strojevodjo. Velikokrat me je imelo, da bi ga kar pozdravil, toda vselej mi je zmanjkalo poguma.

Neko popoldne pa se mi je izpolnila tudi ta želja. S sestrico sva pletla venček iz marjetic, in ko je bil dovolj velik, sem ga ji dal na glavo. Prav tedaj je prigmela lokomotiva in se ustavila za ograjo poleg naju. Brž sva bila zraven. Strojevodja z oljevko je ravno stopal po stopnicah. Ko naju je zagledal, se nama je nasmehnil in tedaj sem od nekod dobil toliko poguma, da sem ga pozdravil. Stopil je bliže in pogladil mojo sestrico po glavi.

»Kako ti je pa ime?« jo je prijazno nagovoril. Ker sem poznal njeno boječnost, sem se odrezal namesto nje: »Julči je, jaz sem pa Drago.«

In sem jo prijel za roko, s katero me je plašno držala za srajco.

»Pridna sta, pridna,« me je potrepljal po rami in se obrnil proti lokomotivi. Jaz bi mu rad še veliko povedal, pa mi je spet zmanjkalo poguma. Vendar se mi je zdelo silno lepo, da sem s strojevodjo govoril.

Veliko let je že tega. Toda ker življenje ne teče po tirih kakor lokomotiva, ampak svobodno, nisem postal strojevodja, kakor sem mislil takrat. Samo spomin na tisti čas mi je še ostal v srcu, spomin na listnjak in spomin na moje posedanje pod šmarjetno goro. Vse, kar je bilo, so bile otroške sanje, ki pa so bile tako lepe, da jih še danes z veseljem obnavljam.

Okamenela čreda

Lužiskosrbska narodna pripovedka

Ilustrirala Elda Piščanec

Ob cesti, ki vodi od vasi Jezov k Nemškim Pazlicam, se na zahodni strani razprostira precej obširno polje. To polje je že nad sto let pusto in neobdelano. Po njem leži razmetano mnogo srednjevelikega kamenja, sredi polja pa stoji pokonci precej velika skala, ki je podobna človeški postavi. Ljudstvo pripoveduje, da je to kamenje bila nekoč čreda ovac, pokonci stoječa skala sredi med njimi pa njihov pastir. Ta pastir je vodil svoje ovčice najraje na to polje, ker je bilo porastlo z zelo sočno travo. Sredi polja je dvigal proti nebu svojo košato krono velik stoletni hrast, nudeč okolici prijetno senco v sončni pripeki. Pod tem hrastom — danes ga ni več — se je pastir najraje zadrževal. Krajšal si je čas na najrazličnejše načine. Stavil si je iz vej utice, gradil iz kamenja hiše

ali slično in izrezoval razne predmete iz lesa. Bil je tudi prav spreten pri izdelovanju lesenih piščalk, na katere je potem po cele ure piskal in zabaval svojo čredo. Včasih pa se je, ležeč na hrbtu in zroč v šelesteče veje hrasta, globoko zamislil. Često je bil v svoje misli tako zatopljen, da je na svoje ovčice popolnoma pozabil.

Nekega toplega poletnega dne je pastir spet ležal pod hrastom in predel svoje misli. Sonce je stalo visoko na nebu, nobenega oblčka ni bilo nikjer, z listi stoletnega hrasta so se poigravale lahne sapice. Preko polja, gozdov in travnikov je plaval glas zvona, oznanjajoč poldan. Ovčice so site polegale okrog po polju. S svojimi krotkimi očmi so vprašujoče pogledovale pastirčka, čemu jih ne žene domov, ko vlada vendar povsod opoldanski mir in ni videti žive duše nikjer. Toda tudi tokrat je bil pastir tako zaverovan v svoje mladostne misli in sanjarjenje, da niti ni opazil vsega tega, kar se je dogajalo okrog njega. Preslišal je celo opoldansko zvonjenje. Kar se pojavi pred njim žena čudne zunanosti

in tajinstvenega pogleda. Oblečena je bila v dolgo haljo, opasana s svilenim pasom zelene barve, lasje so ji pa valovili razpuščenih po ramah. V roki je nosila popotno palico in culico, polno gob. Tako nenadno zbujen iz svojih prijetnih misli se je je pastir zelo ustrašil. To pa tembolj, ker je spoznal, da mora biti ena izmed gozdnih žen, o katerih je slišal, da so že marsikomu pomagale v nevolji ali ga

pa kruto kaznovale in celo ugonobile, če se jim je na kak način zameril. Žena ga je s precej osornim glasom nagovorila. Hotela je vedeti to in drugo o njem in njegovih ovcah. Ubogi pastir je s trepetajočim glasom odgovarjal na postavljena vprašanja in ji govoril o sebi in svojih ovcah kar koli je vedel in znal. Medtem se je začel izza gozda onkraj polja, kjer je žuborel potok v globokem tolmunu, dvigati temen oblak. Pastir ga v svoji zmedenosti niti opazil ni. Oblak se je dvigal vedno više na nebu. Silna burja je završala v vrhovih hrasta, razlegalo se je divje bučanje preko polja. V tem divjem vršanju je žena nenadoma izginila, kot bi se vdrla v zemljo. Ves blede in prepaden je hotel pastir ravno poklekne in skleniti roke k molitvi, ko je vso okolico razsvetil močan žar bliska, ozračje pa je pretresel silovit grom. Pastir z ovcami je v tem od groze okamenel. Kmalu nato se je oblak razpršil v smeri proti tolmunu kraj gozda, pokrajina pa je pod toplimi žarki opoldanskega sonca počivala v miru, kot bi se ne bilo zgodilo nič. Na mestu pa, kjer se je prej mudil pastir s svojo čredo, leži zato sedaj širom po polju razmetano kamenje, sredi polja pa se dviga skala, velika kot človek. Hrast je razneslo na drobne kose in iveri razmetalo po vsej poljani. Tako je končal ubogi pastir in njegova čreda. Gozdne žene so ga ugonobile. Nehote in nevede jim je onemogočil sestanek s povodnim možem iz bližnjega tolmana, ki so ga imele vsako leto na ta dan in pod tem hrastom ravno v času opoldanskega počitka.

Prevedel Tone Šeško.